

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/263/2015
Identifikačné číslo spisu: 4014201167
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4014201167.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika, v právnej veci navrhovateľa: C. E., bytom T. XXX, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o zvýšenie invalidného dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 10. augusta 2015 č. k. 23Sd/377/2014-30, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 10. augusta 2015 č. k. 23Sd/377/2014-30, mení tak, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie z 12. augusta 2014 č. XXX XXX XXXX X zrušuje a vec vracia odporkyni na ďalšie konanie. Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 10. augusta 2015 č. k. 23Sd/377/2014-30 potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 12. augusta 2014 a navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 12. augusta 2014 bola navrhovateľovi zamietnutá žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku podľa § 73, § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z."), pretože navrhovateľ je podľa posudkového lekára naďalej invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 70 %.

Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že zdravotný stav navrhovateľa posudzoval v správnom konaní posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra 23. júla 2014 a v súdnom konaní posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne - ústredie Bratislava so sídlom v Nitre 11. decembra 2014 a na žiadosť súdu 23. marca 2015 a 19. júna 2015. Obaja posudkoví lekári dospeli k zhodnému záveru, že u navrhovateľa sa jedná o Crohnovu chorobu, stav po resekcii s intersfinkterickou fistulou, osteoporózu, dorzalgiu bez radikulopatie. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil posudkový lekár Crohnovu chorobu, stav po resekcii s intersfinkterickou fistulou podľa kapitoly X odd.

C položka 2 písm. c/. Po vyšetrení zdravotného stavu, zohľadnení výsledkov vyšetrení posudkový lekár konštatoval, že navrhovateľ viac rokov trpí na Crohnovu chorobu, ktorá mala ťažký priebeh, v dôsledku čoho bola potrebná resekcia čreva. V súčasnosti je na biologickej liečbe, stav sa upokojil, avšak pretrvávajú zvýšený počet stolíc a intersfinkterická fistula. Zlepšenie zdravotného stavu takého charakteru, ktoré by malo za následok zmenu miery poklesu nebolo zistené. Miera poklesu pre rozhodujúce ochorenie je naďalej 70 % a pre navýšenie tejto miery neboli zistené žiadne relevantné dôvody. Vertebrogénne ochorenie nie je vôbec zdokumentované neurologickým, prípadne ortopedickým vyšetrením. Nie sú prítomné žiadne známky reumatického zápalového ochorenia. Densitometrické vyšetrenie vykázalo v bedrovej oblasti chrbtice osteoporózu, čo vyžaduje sledovanie. Ani nové lekárske nálezy, ktoré predložil navrhovateľ v priebehu súdneho konania a ktoré posúdil posudkový lekár 23. marca 2015 nepotvrdzujú závažné postihnutie pohybového aparátu, preto nemajú vplyv na stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Ani ďalšie lekárske nálezy, ktoré posúdil posudkový lekár 19. júna 2015 nemali vplyv na stanovenú mieru. Nejedná sa o reumatologické ochorenie, ale o degeneratívne zmeny na kĺboch bez závažnej funkčnej poruchy. Posudkoví lekári sociálneho poistenia v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia ako aj v konaní o opravnom prostriedku na základe predložených odborných lekárskeho nálezu a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že navrhovateľov zdravotný stav je naďalej zhoršený na úroveň invalidity s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Navrhovateľ v konaní o opravnom prostriedku predloženými listinnými dôkazmi nepreukázal, že jeho zdravotný stav odôvodňuje vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Proti tomuto rozsudku sa odvolal navrhovateľ, poukazujúc na chronológiu jeho posúdení posudkovými lekármi sociálneho poistenia. Uviedol, že posudkom z 25. októbra 2010 bol uznaný invalidným s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, pričom rozhodujúcim zdravotným postihnutím bola u neho Crohnova choroba. V tomto postihnutí mu bola zohľadnená tiež resekcia čreva. V posudku z 13. marca 2014 bola u neho miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za rozhodujúce zdravotné postihnutie Crohnova choroba znížená na 60 % a to i napriek zohľadneniu resekcie čreva v rozsahu 2m tenkého čreva, časti hrubého čreva a časti močového mechúra. Posudkový lekár však navýšil percentuálnu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10 % pre ostatné ochorenia, ktoré nie sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím, ale svojou podstatou ovplyvňujú funkčný stav organizmu. Taký postup navrhovateľ považuje za zámer, aby mu nebola priznaná plná invalidita. Z posudku posudkového lekára pobočky z 23. júla 2014 takisto vyplynulo totožné percentuálne hodnotenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Takisto posudkom posudkového lekára pobočky z 23. októbra 2014 bola navrhovateľovi určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 60 % za rozhodujúce zdravotné postihnutie Crohnovu chorobu a 10 % navýšenie za ostatné ochorenia. Naproti tomu posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredia v posudku z 12. decembra 2014 priznal navrhovateľovi mieru poklesu za rozhodujúce zdravotné postihnutie Crohnova choroba opätovne 70 %, avšak zároveň mu bezdôvodne odobral navýšenie o 10 % za ostatné ochorenia, pričom nedošlo k žiadnemu zlepšeniu jeho zdravotného stavu ani sekundárnych diagnóz. Navrhovateľ uvádza, že posudkový lekár mu oznámil, že keď na súde predloží nové lekárske správy z vyšetrení, tak svoje rozhodnutie prehodnotí. Na krajskom súde navrhovateľ dokladoval nové vyšetrenia od neurológa a absolvoval vyšetrenie v národnom reumatologickom ústave v Piešťanoch a všetky doklady súdu doručil, na ďalšie posúdenie však predvolaný nebol. Navrhovateľ namietol, že ani v odôvodnení rozsudku Krajského súdu v Nitre sa neuvádza, prečo mu bolo odňaté predtým priznané navýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za ostatné ochorenia. Krajský súd chybne uvádza, že posudkový lekár Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra z 23. júla 2014 a posudok posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredie z 11. decembra 2014 sa vo svojich záveroch zhodli, keďže prvý navrhovateľovi priznal 60 % + 10 % mieru poklesu schopnosti a druhý 70 % + 0 % mieru poklesu schopnosti. Lekár ústredia priznané diagnózy v kapitole ostatné ochorenia bezdôvodne spochybnil. Krajský súd podľa jeho názoru vec nesprávne právne posúdil a nedostatočne vykonal dokazovanie na zistenie skutočného stavu veci. Na základe uvedeného žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil na ďalšie konanie.

Vo vyjadrení k odvolaniu odporkyňa uviedla, že pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje za neodôvodnené, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Závery napadnutého rozhodnutia Krajského súdu v Nitre považovala za vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním a preto navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa č. k. 23Sd/377/2014-30 z 10. augusta 2015 ako vecne správne potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Z administratívneho spisu predloženého odporkyňou vyplýva, že navrhovateľ bol po prvýkrát uznaný za invalidného odborným posudkom o invalidite z 25. októbra 2010 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 70 % pre rozhodujúce zdravotné postihnutie Crohnovu chorobu, pričom za iné zdravotné postihnutia sa mu percentuálna miera poklesu schopnosti nenavýšovala. Z dôvodu žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku bol opätovne posudzovaný posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra 13. marca 2014.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o žiadosti navrhovateľa na zvýšenie invalidného dôchodku.

Nárok na invalidný dôchodok je podľa § 70 ods. 1 zákona podmienený (okrem iného) invaliditou poistenca, teda tým, že poistenec má pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (71 ods. 1 zákona).

Podľa § 71 ods. 4 zákona pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4 a určuje sa podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. (§ 71 ods.5, 6 a 7 zákona).

Podľa § 71 ods. 8 zákona mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

Z administratívneho spisu odporkyne - z lekárskeho nálezov a posudkov o invalidite vyplýva, že navrhovateľ okrem rozhodujúceho zdravotného postihnutia - Crohnovej choroby trpí tiež ďalšími ochoreniami, a to osteoporózou driekovej chrbtice, ktorá bola u navrhovateľa už posudkovým lekárom

Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra 23. júla 2014 posúdená ako dôvod na navýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Z posudku o invalidite navrhovateľa z 11. decembra 2014 ani z 19. júna 2015 nie je zrejmé, prečo mal posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredia za to, že toto ochorenie nie je relevantné pre navýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, tiež s prihliadnutím na iný názor posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra, ako aj vzhľadom na okolnosť, že už zo snímku vystaveného MUDr. L. T., rádiológom Jessenius - diagnostické centrum, a.s. 07. marca 2014, vyplýva zistené priemerné T - skóre v bedrovej chrbtici -2,7. Ďalšie lekárske vyšetrenia osteoporózu potvrdili. Navrhovateľovi posudkový lekár pobočky priznal zvýšenie percentuálnej miery o 10 % za iné ochorenia, a to poruchy krčných medzistavcových platničiek a iné poruchy medzistavcových platničiek. Podľa posudkového lekára celkový stav je zhoršovaný ochorením krčnej a drierkovej chrbtice. Osteoporóza s vysokou pravdepodobnosťou vzniku zlomenín vyplýva zo snímku MUDr. L. T., rádiológa zo 07. marca 2014, takisto z nálezů MUDr. C. G., reumatológa z 01. apríla 2014. Osteoporóza bedrových stavcov a primárna generalizovaná osteoartróza vyplýva tiež z reumatologického vyšetrenia 01. apríla 2014. Podľa odborného posudku o invalidite z 23. júla 2014 je miera poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť 60 % za rozhodujúce zdravotné postihnutie navýšená o 10 % pre ostatné zdravotné postihnutia, t.j. poruchy krčných medzistavcových platničiek, iné poruchy medzistavcových platničiek a osteoporózu bez patologickej fraktúry. Dňa 12. augusta 2014 zamietla odporkyňa navrhovateľovu žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku, s odôvodnením, že navrhovateľov pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zostal 70 %.

Pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav, existujúci v čase vydania preskúmaného rozhodnutia odporkyne, teda stav ku dňu 12. augusta 2014 (§250l ods. 2 O.s.p. v spojení s § 250 i ods. 1 O.s.p.). Z uvedeného dôvodu pre posúdenie zákonnosti tohto rozhodnutia súd nemôže prihliadnuť na neskoršie nálezy z odborných lekárskeých vyšetrení z roku 2015. Neskoršie nálezy môžu byť podkladom len pre prípadné nové konanie o invalidnom dôchodku.

Odvolací súd považoval za nedostatočne odôvodnený záver posudkového lekára pobočky v posudkoch z 23. júla 2014 a 23. októbra 2014 ohľadom potreby navýšenia percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenej na rozhodujúce zdravotné postihnutie podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z., keď uvedený posudkový lekár riadne v posudku nevyhodnotil závažnosť osteoporózy a ochorenia chrbtice na schopnosť zárobkovej činnosti. Naproti tomu posudkový lekár ústredia v posudku z 11. decembra 2014 vo vzťahu k ostatným ochoreniam uviedol, že vertebrogénne ochorenie (dorzalgia, bolesti chrbta) nie je vôbec zdokumentované (preukázané) ortopedickým alebo neurologickým vyšetrením a že denzitometrickým vyšetrením potvrdená osteoporóza v oblasti bedrovej chrbtice vyžaduje len sledovanie, neodôvodňuje však navýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Absencia ortopedického, resp. neurologického nálezů v dokumentácii posudkového lekára však podľa odvolacieho súdu vedie k záveru o nedostatočne zistenom skutočnom stave v čase posudzovania. Potrebný nález si mal vyžiadať buď od ošetrujúceho lekára navrhovateľa alebo postupom podľa § 156 ods. 1 písm. f) zákona č. 461/2003 Z. z.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že doterajšie posúdenie zdravotného stavu a miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nie je dostatočné, resp. je rozporné. Rozsudok krajského súdu preto zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods.3 O.s.p. v spojení s § 250j ods.2 písm.c) O.s.p.

V ďalšom konaní odporkyňa zdravotný stav navrhovateľa vyhodnotí komplexne s tým, že odôvodní mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pri jednotlivých zdravotných postihnutiach a riadne odôvodní, či a prečo ďalšie zdravotné postihnutia podmieňujú, resp. nepodmieňujú zvýšenie miery poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť. Prihliadne pritom i na neskoršie odborné nálezy.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p., lebo úspešný navrhovateľ si náhradu trov neuplatnil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.